

De Profundis. Parens nostrae musicae modernae:

Heinrich Schütz i la seva influència

Dimarts, 25 de gener de 2022. Església del Pi de Barcelona

Heinrich Schütz (1585-1672): *Veni de Libano, amica mea, SWV 266*

Heinrich Schütz: *Anima mea liquefacta est, SWV 263*

Heinrich Schütz: *Der Herr ist mein Hirt, SWV 398*

David Pohle (1624 – 1695): *Ich habe meine Augen auf*

Heinrich Schütz: *Adjuro vos, filiae Hierusalem, SWV 264*

Heinrich Schütz: *Exultavit cor meum, SWV 258*

Matthias Weckmann (1616-1674): *Der Tod ist verschlungen in den Sieg*

Heinrich Schütz: *Lobe den Herren, meine Seele, SWV 39*

Ensemble vocal i instrumental de Música Antiga de l'ESMUC

Direcció: Manfredo Kraemer

Lucero María Miranda Medina, soprano

Miriam Trias Cañizares, soprano

Eva María Monroy Rocha, contralt

Martí Pàmies Magrané, altus

Álvaro Soto Ruiz, tenor

Jaume Diport, baix

Alfredo Jaime, violí

Laura Estévez, violí

Cristina Arroyo Pérez, violí

Sushaant Jaccard, cornetto

Helen Glock, cornetto

Juan Diego Galván, baixó

René Ramírez Valle, sacabutx tenor

Coline Kreis Bellier, violone

Darío Ramírez Tamayo, orgue

Manfredo Kraemer

Comença els seus estudis de violí a Córdoba (Argentina) i el 1984 es trasllada a Alemanya, on estudia a l'Escola Superior de Música de Colònia amb el professor F. Maier. El 1985, fundà l'orquestra Concerto Köln, i un any després és convidat per R. Goebel a participar amb Musica Antiqua Köln, grup d'obligada referència en l'àmbit mundial en l'àmbit de la música barroca. Durant els anys vinents, una activitat concertística intensa, també en qualitat de solista i director, i al voltant de cent compromisos anuals, el duen arreu del món. A finals de 1991 és convidat pels directors especialitzats més importants d'arreu. El 1996 creà el grup instrumental The Rare Fruits Council, els enregistraments del qual han estat sempre lloats i guardonats.

L'any 2000 fundà La Barroca del Suquía Córdoba. Amb els seus instruments d'època, l'orquestra és considerada actualment com una de les millors agrupacions del seu tipus a Llatinoamèrica, oferint obres mestres del repertori barroc en les seves versions originals, mai abans interpretades en el continent americà.

Des del 1991 Kraemer col·labora estretament amb J. Savall, com a primer violí de la seva orquestra Le Concert des Nations. Nomenat pel BBC Music Magazine el 2004 entre un dels més destacats violinistes barrocs de l'actualitat, la seva discografia compren més de 40 títols. Actualment és professor de l'ESMUC.

Els estudiants del Conjunt de Música Antiga són convocats durant un període sense classe lectiva amb l'objectiu de preparar l'actuació davant del públic. En aquest encontre, els músics convocats posen en pràctica la feina feta realitzada durant el curs i coneixen les condicions necessàries que requereix la realitat d'un músic professional.

L'objectiu bàsic d'aquesta activitat acadèmica és que els estudiants es puguin formar com a intèrprets en una sala de concerts, que puguin aprendre de l'experiència real amb el treball amb directors professionals de renom, i que comparteixin l'experiència amb els companys i amb el públic.

El Conjunt de Música Antiga, en les seves diferents configuracions, i dirigit també per professorat del departament de Música Antiga, participa en els concerts que organitza l'Escola Superior de Música de Catalunya. Darrerament, la formació ha actuat al Festival de Música Antiga de Barcelona, al Festival de Música Antigua de Les Açores, i a diferents espais emblemàtics, com ara el Monestir de Pedralbes, l'Església de Sant Felip Neri de Barcelona, a la Basílica Santa Maria del Pi, i al Teatre Alegria de Terrassa, entre altres.

Heinrich Schütz: El pare de la nostra música moderna

Amb permís de l'immens i colossal Johann Sebastian Bach (1685-1750), podem assegurar que Heinrich Schütz (1585-1672) és la gran figura musical del barroc alemany. O almenys del seu primer barroc musical. Turingi, com Bach, en haver nascut a Bad Köstritz, la seva figura és essencial per copsar els fonaments de l'esmentat primer barroc musical i poder admirar la intel·ligent capacitat en saber integrar plenament a la seva obra tot allò que apren a Venècia, al costat de Giovanni Gabrieli (1554-1612). Això és: l'anomenada *Seconda prattica* i, especialment, l'estil policoral venecià també conegut com a «*cori spezzati*». Vinculat, a partir de 1617, com a mestre de capella de la Cort de l'Electoral de Saxònia, per cert el càrrec que sempre va somiar i anhelar Bach, escriure sobre Schütz és fer-ho sobre un compositor, essencialment, de música religiosa, cosa que no significa que no realitzés altres contribucions en el camp del madrigal (pensem en els seus *Madrigali italiani*, 1611) o l'òpera. En aquest gènere es considera la seva *Dafne*, estrenada el 13 d'abril de 1627 al Castell dels Hartenfels a Torgau (Saxònia), com la primera òpera en llengua alemanya, malauradament perduda a excepció del seu llibret.

El que no s'ha perdut és un immens corpus d'obres entre les quals s'hi troben immenses col·leccions de *Simfonies sacres*, els *Psalms de David*, tres sèries de *Passions* (1665-1666) o la *Història de la Nativitat* (1664).

L'ensemble vocal i instrumental del Departament de Música Antiga de l'ESMUC, dirigit per Manfredo Kraemer, oferirà un programa que és un homenatge a Heinrich Schütz (1585-1672) amb motiu de la commemoració dels 350 anys de la mort d'aquesta important figura del barroc germànic i europeu. El concert d'avui, inclòs dins el cicle Vespres d'Antiga que impulsen conjuntament el Departament de Música Antiga de l'ESMUC i la parròquia de l'església del Pi, ens permetrà escoltar algunes mostres de l'art compositiu de Schütz.

La primera de les obres de la vetllada serà el motet llatí *Veni de Libano, veni, amica mea*, SWV 266, pertanyent a les *Symphoniae sacrae I* (1629). Compost per a dues veus, dos violins i baix continu, el motet ens introdueix de ple en l'estil italià après per Schütz a Itàlia i on, com podrem escoltar, el músic es va deixar seduir per la bellesa de les paraules provinents de dos fragments provinents del llibre del *Càntic dels Càntics* (4:7-8; 2:10). També amb text de l'esmentat llibre bíblic és el motet *Anima mea liquefacta est*, SWV 263.

Després d'aquests dos concerts vocals llatins, escoltarem la primera mostra de motet germànic del concert amb el *Der Herr ist mein Hirt*, SWV 398 que es correspon amb el *Psalms 23*. El motet és escrit en el característic estil policoral venecià on les

set veus que demana la partitura van realitzant els inconfusibles, en la música de Schütz, diàlegs i diferents fórmules responsorials en forma de pregunta-resposta. Aquest motet forma part de les *Symphoniae sacrae III* (1650).

Una figura com Schütz, igual que el citat Bach, va tenir un gran nombre de deixebles dels quals les dues obres de David Pohle (1624-1695) i Matthias Weckmann (1616-1674), presents en el concert d'avui, no són més que una petita mostra d'un llistat de deixebles on hi podem localitzar altres importants noms com ara els d'Adam Krieger, Johann Schelle, Christoph Kittel, Johann Jacob Löwe, entre molts altres. El salm *Ich habe meine Augen auf* de David Pohle per a soprano, dos violins i baix continu i el motet de Matthias Weckmann *Der Tod ist verschlungen in den Sieg* per a tres veus, tres instruments i de baix continu constituiran aquest bloc d'obres del concert sorgides de la influència de Schütz.

Dos motets llatins més i un altre de pertanyent a la col·lecció dels *Psalmen David*, opus 2, basat en el Salm 103, acabaran de constituir el gruix d'un concert on podrem escoltar el Schütz més ric i innovador. Amb els anys i a conseqüència dels difícils anys viscuts, entre els quals es va desenvolupar la terrible Guerra dels 30 anys (1618-1648), aquella que, a causa de la violència, la fam i la malaltia es calcula que van morir a Europa al voltant de 8 milions de persones, la música de Schütz va transformar-se en un estil més auster on les esmentades *Passions* en són un exemple.

Estem, sense cap mena de dubte, al davant d'un dels gegants de la història de la música occidental que, possiblement, coneguem més per la cita que no per l'audició i el coneixement de la seva música. El programa d'avui és un petit revulsiu a voler conèixer més a fons aquest compositor que, junt amb Bach i G. F. Händel, és recordat cada 28 de juliol en el calendari luterà. *Heinrich Schütz: El pare de la nostra música moderna*.

Oriol Pérez i Treviño